Volapük Valöpo Veütik

VÖG VOLAPÜKA.

‚Daniil Morozov’: vicifal e redakan, ‚shido2308@yahoo.com’, ‚Ekaterinburg’, ‚Rossija’ / Rusän.

VOLAPÜK. MENEFE BAL PÜKI BAL.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 33id. NÜM: 9. 2023 SETUL. PADS: 73 jü 80.

O Volapükaflens valöpo!

Sis muls tel suvo dupadob bukis e gasedis vönädikis Volapükamufa. Eküpob jenöfotis mödik, kels boso evotükons cedis e niludis oba tefü „levikodagoläd” da vol speranta. Jenöfo Volapük änämädon nog ün yel 1892id, kü sperant älabon periodapenädi te bali, kel pädabükon in ‚Nürnberg’ fa limans Volapükakluba büik mufi di ‚Schleyer’ ilüvöls. Gased bal äkanon-li mätedön lunüpo ko bükots almulik nemu degs Volapüka? Sperant sio älabon prinsipis boso votikis, ab memosev stamädas äkoedonöv-li lärnön milatis lanälanas (bevü votikans tradutanas pidiplomöl, dabükanas, tidalas niverik, büsidanas) valemapüki bevünetik nulik? Luveratikumo äbleibons-la gebön disinapüki ut, ad kel ya ikösömikons e tefü kel ya ivedons skiliks. No äfasilos ad plaükön dub pükasit votik yufapüki fa mödikans ya pidasevöli to patöfs pükavik alik. Too i cedob, das leigod pükas di ‚Schleyer’ e di ‚Zamenhof’ kanon yufön ad suemön kodis faila Volapüka. If viloy dasuemön dinädis tefik, frutos ad betikön pükaboliti datuvanas yufapükas bofik.

Bo stadäd primik paka pro yufapük alik labon jenis leigik e krisidis sümik. Lekod atosa binon dranäl lü nendöfükam kosädamedöma saidiko gudika. Ye dö jens tefik openob omulo.

Vipöl oles ed olsikanes gudikünosi valik redakan:

Даниил Морозов

COGED MÄLID SE „COGIKOS VOLAPÜKIK”
fa hiel Rupert Kniele (1887).

PÜK RIGIK (‚KNIELE’).

Wenn man überall dabei sein will.

Fremder: „Meine Herren, was spielen Sie denn da?“

Spieler: „Wir? Wir spielen eine Gans aus!“

Fremder: Kann man da mitthun?”

Spieler: „Ei, freilich, sehr angenehm!”

Nachdem das nötige Geld beisammen, fragte der Fremde, wann denn die Gans gegessen werden soll.

„Ja,“ entgegneten diese, „heut’ haben wir die Gans blos ausgespielt — gegessen haben wir sie schon vor 8 Tagen.“

Vöna=Volapük (‚Kniele’).

If vilon lɑsɞn vɑtopo.

Foginel: ‚O sɞls oba, kisi pledons ibɞ is?‘

Pledels: ‚Obs-li? sepledobs* gani!‘

Foginel: ‚Kanon-li kedunɞn?‘

Pledels: ‚Ɵ dido, vemo lesumik!‘

Na mon zesʉdik pekoblinom, foginel sɑkom, kitim ibɞ gan sɞtom pafidön.

‚Ɵ,‘ ɞts ɑgepʉkoms, ‚tudel te esepledobs gani — efidobs omi ya bʉ dels jɞl.‘

VOLAPÜK PEREVIDÖL (‚PHILIPPS’).

If viloy komön valöpo.

Foginan: „O söls! kisi üfo kadapledols-li is?”

Kadapledans: „Obs-li? sepledobs* gani.”

Foginan: „Kanoy-li kompenön?”

Kadapledans: „Ö! dido, vemo plitiko.”

Posä mon zesüdik pikobükon, foginan äsäkom, kitimo üfo gan pöfidon.

„Ö!” atans ägespikoms, „adelo te esepledobs gani — efi⹀dobs oni ya bü dels jöl.”

* *Värb: sepledön < dabinon in Volapük e vönik e nutimik me sinif leigik, kel binon: pledön ad gaenön moni, tituli, tropedi, e r*.

COGED VELID SE „COGIKOS VOLAPÜKIK” *fa hiel Rupert Kniele* (1887).

PÜK RIGIK (‚KNIELE’).

Geburtsanzeige.

Einem Familienvater wurden Zwillinge geboren. Er meldet dies sofort seinen Eltern schriftlich in folgender Weise: „In Eile thue ich Euch zu wissen, dass wir eben zwei Zwillinge bekommen haben. Das nächste mal mehr!“

Euer A.

Vöna⸗Volapük (‚Kniele’).

Lenun motꞝfa.

Famꞟlafate* sembal pꞛmotoms telꞛbs. Foviko notom penꞛdo atosi pale oma in mod sukꞝl: ‚Spido nꞟnob olsi, das lenu egetobs telꞛbis tel. Naed nilikꞟn mꞝdikum!‘

A. olsik.

VOLAPÜK PEREVIDÖL (‚PHILIPPS’).

Lenun moteda.

Pro famülafat seimik teläd* pemoton. Sunädo nunom pene⸗do atosi pales oka ön mod sököl: „Spido nunob oles, das ebo anu egetobs telädanis* tel. Pö naed sökik mödikumi!”

‚A.’ olsik.

** Binos nitedik, das in Volapük perevidöl labobs vödis tel, sevabo „teläd” (Deut.: ‚Zwillinge, Zwillingspaar’) e „telädan” (Deut.: ‚Zwilling’, kel binon balan teläda).*

BESPIK BEVÜRESODIK.

‚Igor Wasilewski’. Atos boso memükon obi dö din votik, se⸗vabo dö poyümot: „⸗üm”, kel ma tidabuks notodon musigotis, as sam: folüm. Ye ven viloy sagön, das pösods fol pläyons oni, täno sagoy, das binons folümanef. Ba binos-la säkäd difik, ab egevon obe magädi sümik.

‚Hermann Philipps’. Pö ob äjinos binön boso bisarik, das famülafat ämäniotom ‚telꞛbis tel’. Ämögos üfo, das telꞛbs kil pemotons-li?

‚Daniil Morozov’. Cedob, das notodamod at äbinon suvöfik ün tim seimik. Igo in vödabuk fa el Adelung päproibos ad ge⸗bön vödagrupi: ‚zwei (zwey) Zwillinge’ (logolsös: ‚https://lexika.

digitale-sammlungen.de/adelung/lemma/bsb00009134_9_1_ 1552'!).

Büocedob, das in püks mödik vöd tefik süükon säkädis sü= mik. Vöd Rusänapükik bal, kel in pük pepenöl tefon telädani (‚bliznec' ü ‚близнец'), as jäfüdavöded sanavik i kanon malön kilädani, folädani, lulädani, … (kelas vöds mödik no dabinons in Rusänapük). Zuo vöd patik defon pro gems anik ko logot lei= gik leigüpo pemotöls, ed atos kanon-la kodön cänidi vödas (ven sagoy-la eli „telädans kil" pla „gems kil ko logot leigik lei= güpo pemotöls").

COGED JÖLID SE „COGIKOS VOLAPÜKIK"
fa hiel Rupert Kniele (1887).

Pük rigik (‚Kniele').

Auch ein Rätsel.

Alter Onkel zu seinem klei- nen Neffen Karl: „Ich will dir ein Rätsel aufgeben: Es hat graue Haare, grosse Ohren und man kann darauf reiten."

Neffe Karl: „Lieber Onkel, das bist du ja selbst!"

Vöna=Volapük (‚Kniele').

I rɑt.

Nɵk bɑledik al nef smalik oma Karl: ‚Vilob sugivɵn ole rɑti: Labos ʽelis gedik, lilis gletik, e kanon monitɵn su atos.'

Nef Karl: ‚O nɵk lɵfik! atos binol vo it.'

Volapük perevidöl (‚Philipps').

I rät.

Ziom bäldik lü hinef smalik oka: ‚Karl': „Vilob bligädön ole räti: Labon heris gedik, lilis gretik, e kanoy monitön su on."

Hinef: ‚Karl': „O ziom löfik! atos binol vo ol it."

Konotül tumyela teldegid.

Säkoy radionabroadöpe sovyätarepüblikik: „Mens ovotikons-li logotiko pö kobädima≈stad?"

„Ovotikon," broadöp gespikon. „Olabons koapi smalik, bi no oneodons dicetämi, fidölo pilulis patik. Ed olabons kapi gretik, bi nenropiko oletikons: „Kiöpo kanoy-li dagetön pilulis at?" " ☺ ☺ ☺

IX:77:2023

NOS IN GASEDS.

Fa ‚Frank Roger’ (tiäd rigik: ‚Media Silence’). Tradutod fa ‚Hermann Philipps’.

Hiel Cecil äküpedom mani, kel igleipom gasedi ed äprimom ad padön in at. „Maleditö!” ätikom. „No sufälob pösodis, kels kömons ini selidöp obik cedölo, das kanons reidön glato is.”

„Pardolös!” äsagom. „Is no reidolöd! Kanol remön gasedi at, if vilol reidön oni.”

Man at älölogom ed äsmilülom säkusadölo. „Vilöfo oremoböv gasedi at, if binonöv dabükot, keli sukob. Te evilob vestigön atosi. Säkusadolös obe atosi!”

„Dabükoti kinik sukol-li? Is gased te adelik gebidon.”

„Plänobös atosi”, man ägespikom. „Ästukob timacini ün livüp oba, ed ebo nu ädunob sperimänti balid obik, do atos binon negitöfik us, de kiöp ekömob. Jinos, das sperimänt ebenoplöpon. Dät nu binon 1982, tobula del mälid, vo-li? Cedob, das duinod stunüköl somik söton panotükön in gaseds, ab no logob nuni seimik tefü atos. No suemob osi.”

Atos bo äbinon kodül stupikün tefü padam, keli ililom dü lifüp lölik oka.

„Oremol-li gasedi at, u no?” äsäkom laidälölo.

„Ba ekalkulob pökiko, e dinäd at pänotükon-la in gased ädelik”, man äfovom. „Onükömob nogna ädelo ad vestigön atosi, if dälol osi.”

„No töbidolös!” el Cecil äsagom. „Ädelo no äbinol is. Memoböv atosi.”

„Ag!” man äsagom. „Ba odelo täno, do atos osüpädonöv obi.”

„Osüpädosöv id obi”, el Cecil äbaicedom. „Benö! oremol-li gasedi at?”

Man ägeseitom gasedi sui stanäd, äluröbom me nam da herem oka, ed älogodom bosilo neplidiko. „Jinos lü ob, das no kredol vödi pu bali, keli spikob”, ämürom.

„Atos binon din täläktik balid, keli espikol jünu”, el Cecil äsagom.

„Hetob osi, ven no palecedob fefik”, man äfovom. „No meritob somi. Is neföro ologol obi dönu.”

„Lindifos pö ob ad perön dunetäbis, kels ga nosi remons”, el Cecil ämürom smilölo kofiko, du man ägolom segolöpio ed älüvom selidöpi.

Zao pos minuts deglul poldans tel äkömoms ini selidöp, leigedis kelas ilogom neföro. Vifo ädajonoms ome mäki calöfiko logotöli, ab no älabom pöti ad vestigön oni, e balan omas äsagom:

„Sukobs miniludikani, kel lätiko peloegom lüvön selidöpi at.” Äsüramenom magodi mana ut, kel idupadom gasedi, „Memosevol-li pösodi at? Ebinom-li adelo in selidöp olik?”

„Si! zao bü minuts deglul”, el Cecil ägespikom. „Äsagom obe dinis bisarik, ed älüvom nes iremön seimikosi. No löfob atosi, sevabo, pösodis isio kömölis e nosi remölis.”

„Klu binos retod verätik. Danobs oli demü kevob olik. Spelob, das okanobs fanön e geblinön omi utöpio, se kel eskeapom.”

„Se lienetanöp-li?” el Cecil äsäkom.

„Nö! se fütür”, poldan ägespikom. „Man at edunom timakrimi. Sevol-li atosi?”

„Nö!” ägespikom. „Kredob, das nos dö atos äbinon in gaseds ni ädela ni adela.” ■

KONSÄLS MA TIDABUK FA HIEL SCHNEPPER (1887).

Metafors. Prüd pademonöd pato pö tradut e gebäd metaforas e valikas notodotas nevoik! Nets no valiks gebons otis metaforis, lalegoramis e leigodis. Kludo säkoyöd oke, va magul nevoik binon sunädo suemovik pro alan. Binos gudikün ad vitön mögiküno metaforis (ed i pükalönis netapükas) ed ad notodön ön mod balugikün tikodis. Noms tikava dareigonsös in Volapük!

Geb värbafomas. Mögastad pagebonöd, if sagoy bosi, kel(os)a veräti u jenöfi no sevoy. Binon spikamamod dota e niluda ed i setistuka nestedöfik; a. s.: **kredol-li, (das) dog at binon-la yunik? Söl: ‚Pömel’ < äsagom, (das) dog binon-la yunik, ab kanob kredön te töbo atosi.**

Bi Volapük buükon spikamamodi nemedamik, mögastad pagebonöd te seledikо e te in sets, kels voto no binonsöv kleiliks! ■

IX:79:2023

DOG ELAS ‚BASKERVILLES’.

KAPIT MÄLID. ‚BASKERVILLE HALL’ (4).

Kasedidalaban ilöädom ed älogetom labölo cügis irediköl e logis lehitik. Pos minuts anik irivobs cifayani: fomü labüren filegrana magälik binü gifafer, labü kölüms isuföl mistomi bofaflano, pistenöls fa ligens e löpo labü kaps hisagliedas: sköt elas ‚Baskervilles’. Dom leyananik äbinon bumädafailot binü granoin blägik e bems sestegöl, ab fo on bumot nulik lafo pibumöl ästanon: sek balid golda Sulüda⸗Frikopik siöra: ‚Charles’.

Iduvegobs leyani ad lael, kö luibs dönu äseilons dub bledem, e bims bäldik älütenükons tuigis oksik, fomölo tönuli glumidik love kaps obsik. ‚Baskerville’ ädremikom, äloegölo löpiozugön laeli lunik dagik lü top, kö dom äluliton äsvo späk fagiko.

„Atos is äjenon-li?” äsäkom visipölo.

„Nö! nö! pö taxuda⸗lael votaflano.”

Geran yunik äzilogedom labü logod glumik.

„No binos stunabik, das ziom obik äbüosenom, das mifät üdrefonöv omi pö top somik,” äsagom. „Züam isik labon saidikosi ad dredükön alani. Ukoedob süikön kedi lampadas lektinik is ünü muls mäl, e no omemosevols attopi, pas ven lampads labü lita⸗näm äsvo kandelas mil fiamü ‚Swan’ ed ‚Edison’ olitons ebo is: föfü cifayan.”

Lesüt iveitikon ad spad lardik glunota e lödöp ipubon lo obs. Pö lulit äkanob küpön utosi, das zänoda⸗dil ona äbinon fasad masifik doma, se kel pärunül äseädon. Föfadil ti löliko pibeglofon fa hed, te gäps nemödik töbo äsüstegons is ed us, kö fenät u skötaplatäd ädudränon veali dagik. Tüms telatik: vönik, labü krens e pihogöls fa skers mödik < älöikons se zänodadil at. Flanäds nulikum binü granoin blägik äbinons detü e nedetü krens.

Lit paelik ädudranon da fenäts bemik masifik, e se cims geilik, kels älöons su nuf skapik klivik, smokakölüm blägik soelik äsejuton.

„Benokömö! o hisiör: ‚Henry'! Benokömaglidobs ori pö ‚Baskerville Hall'!"

Man geilik iföfiostepom se jad pärunüla ad maifükön yani vaba. Maged voma päsilhuäton taädölo ta lit yelovik vestibüla. Jietan äsegolof ed äyufof mani ad sälodön pä⸗kemi obsik.

„No protestol-li ta täv nenzogik obik lomio? o siör: ‚Henry'!" dokan: ‚Mortimer' äsagom. „Jimatan obik stebe⸗dof obi."

„Benokömö! o hisiör: ‚Henry'!"